

Türkiye’de Bulunan *Ascochyta* (*Pleosporales Ascomycota*) Türlerinin Kontrol Listesi

Zeliha Bahçecioglu^{1*}, Şanlı Kabaktepe¹

¹İnönü Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi 44280, Malatya, Türkiye

*Tel: +90 422 377 30 00 , E-Posta: zeliha.bahcecioglu@inonu.edu.tr

Özet

Yapılan bu çalışma ile Türkiye’de bulunan *Ascochyta* (*Pleosporales, Ascomycota*) genusunun kontrol listesi yapılarak konukçuları ve yayılış alanları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ascochyta*, mikrofungus, kontrol listesi, Türkiye.

Checklist of *Ascochyta* (*Pleosporales Ascomycota*) Species Found in Turkey

Abstract

This study presents a checklist of genus *Ascochyta* (*Pleosporales, Ascomycota*) together with their host plants and distribution in Turkey.

Keywords: *Ascochyta*, mikrofungi, checklist, Turkey.

1. Giriş

Ascochyta Lib. genusu çok sayıda kültür ve yabancı bitkiler üzerinde hastalık oluşturan, ekonomik kayıplara neden olan parazit mantarların en önemli ve en büyük cinslerinden biridir. Bu cins ilk kez 1830 yılında Libert tarafından tanımlanmıştır. Dünyada yaklaşık olarak 1100 türü vardır.

Bitkilerin yaprak, gövde ve meyveleri üzerinde enfeksiyon oluştururlar. Cinsin piknidiumları konukçu dokuya tam ya da yarı gömülüdür. Doku yüzeyinde dağınık ya da düzenli olarak görülürler. Şekilleri küresel (Globose) ya da konik (konical) dir. Belirgin

bir ostiol vardır, çeperi değişik renklerde olabilir. Sporların şekli silindirik, oblong, ovat, elipsoid ya da fusiform olabilmektedir. Düz veya orta kısmında hafifçe eğridir, orta kısmından genelde 2 bölmeye ayrılır, renksiz veya çok az renklidir (Melnik 2000).

Türkiye’de *Ascochyta* cinsi ile ilgili ilk kayıtlar 1947 de Bremer ile başlar (Bremer v.d 1947) ve günümüze kadar gelir. Bu çalışmada Bremer ile başlayan günümüze kadar gelen *Ascochyta* cinsi ile ilgili çalışmalar incelenerek cinsin ilk kez kontrol listesi (checklist) yapılmıştır. Böylece cinsin türleri, konukçuları, yayılış alanlar ve ilgili kaynaklar bir arada verilmiştir.

2. Materyal ve Metot

Çalışmamızın materyalini Türkiye’de *Ascochyta* cinsi ile ilgili bugüne kadar yapılmış araştırmalar oluşturmaktadır. Bu araştırmalar incelenmiş, türler, konukçuları ve yayılış alanları belirlenmiştir. Türler alfabetik sıraya göre verilmiştir.

Fungus türlerinin geçerli isimleri www.indexfungorum.org’a, konakçı bitki isimleri ve familyaları ise <http://www.ipni.org>’a göre verilmiştir.

Yazımda şu sıra izlenmiştir:

1. Mikrofungus türünün adı (koyu, italik).
2. Konukçu tür ve familyası (italik).
3. Konukçunun toplandığı yer.
4. Referans.

3. Bulgular

Ascochyta abelmoschi Harter, *J. Agric. Res.*, Washington 14: 209 (1918)

Hibiscus esculentus L. (*Malvaceae*) Adapazarı (Gobelez, 1964)

A. aristolochiae Sacc., *Michelia* 1(no. 2): 165 (1878)

Aristolochia maurorum L. (*Aristolochiaceae*) Adapazarı (Gobelez, 1964)

A. caricae Rabenh., *Bot. Ztg.* 9: 455 (1851)

Ficus carica L. (*Moraceae*) Trabzon (Selcuk ve Huseyin, 2000; Huseyinov ve Selcuk, 2001)

A. caulicola Laubert, *Art. on Biol. Abtheil am Gesundheit*: 443 (1903)

Galium verum L. (*Rubiaceae*) Ordu (Kabaktepe ve Bahçecioğlu, 2006)

A. coluteae Lambotte & Fautrey, 20: 58 (1898)

Colutea cilicica Boiss. & Balansa (*Fabaceae*) Karaman (Huseyin ve Yildizbas, 2005)

A. decipiens Trail, *Scott. Natural.* 10: 71 (1889)

Antirrhinum majus L. (*Scrophulariaceae*) Ankara (Gobelez, 1964)

A. diplodina Berl. & Bres., *Annuario Soc. Alpinisti Trident.* 14: 73 (1889)

Hedera helix L. (*Araliaceae*) Ankara, Kastamonu (Bremer ve ark., 1947, 1952; Erdoğan, 2008; Gobelez, 1964; Karel, 1958)

A. graminicola Sacc., *Michelia* 1(no. 2): 127 (1878)

Avena sativa L. (*Poaceae*) İzmir (Bremer ve ark., 1948; Gobelez, 1964; Karel, 1958)

Hordeum L. (*Poaceae*) Kahramanmaraş (Bahçecioğlu ve ark., 2006)

Hordeum sativum Pers. İzmir (Bremer ve ark., 1948, 1952; Gobelez, 1964; Karel, 1958)

A. grossulariae Oudem., *Ned. kruidk. Archf.* 3 sér. 1: 498 (1898)

Ribes aureum Pursh (*Grossulariaceae*) Kastamonu (Erdoğan, 2008)

A. juglandis Boltsh., *Z. PflKrankh. PflPath. PflSchutz* 8: 263 (1898)

Juglans regia L. (*Juglandaceae*) Rize (Selcuk ve Huseyin, 2000; Huseyinov ve Selcuk, 2001)

A. lini Rostr., *Botany of the Faroes* 1: 314 (1901)

Linum bienne Mill. (*Linaceae*) Sivas (Bahçecioğlu ve Yildiz, 2005)

A. orobi Sacc. *Michelia* 1(no. 2): 161 (1878)

Lathyrus chius Boiss. & Orph. (*Fabaceae*) (Bremer ve ark., 1948)

Lathyrus sativus L. (*Fabaceae*) İzmir (Bremer ve ark., 1948; Gobelez, 1964)

A. pisi Lib., *Pl. crypt. Arduenna*, fasc. (Liège) 1: no. 59 (1830).

Pisum sativum L. (*Fabaceae*) (Bremer ve ark., 1948; Karel, 1958)

Vicia faba L. (*Fabaceae*) Adana (Bremer ve ark., 1948; Gobelez, 1964)

Vicia narbonensis L. Adana, Elazığ (Bremer ve ark., 1952; Gobelez, 1964; Tamer ve ark., 1990)

A. quercus Sacc. & Speg., *Michelia* 1(no. 2): 162 (1878)

Quercus petraea (Matt.) Liebl. (*Fagaceae*) Rize (Selcuk ve Huseyin, 2000; Huseyinov ve Selcuk, 2001)

Quercus vulcanica Boiss. ex Kotschy Karaman (Huseyin ve Yildizbas, 2005)

A. sonchi (Henn.) Syd., *Annl. mycol.* 27(1/2): 121 (1929)

Sonchus arvensis L. (*Asteraceae*) Erzurum (Eken ve Coruh, 2006)

A. syringae Bres., *Hedwigia*: 207 (1894)

Syringa vulgaris L. (*Oleaceae*) Artvin (Gobelez, 1964)

A. tehonii Melnik, *Nov. sist. Niz. Rast.* 12: 205 (1975)

Acer platanoides L. (*Aceraceae*) Rize (Selcuk ve Huseyin, 2000; Huseyinov ve Selcuk, 2001)

A. tenerrima Sacc. & Roum., *Michelia* 2(no. 8): 622 (1882)

Lonicera caucasica Pall. (*Caprifoliaceae*) Rize (Selcuk ve Huseyin, 2000, as *A. vulgaris* Kabát & Bubák; Huseyinov ve Selcuk, 2001)

A. trifolii Siemaszko, *Acta Soc. Scient. Varsav.* 7(3):

8 [extr.] (1914)
Trifolium pratense L. (*Fabaceae*) Ardahan (Parlak ve Gucin, 1993)
A. viciae Trail, *Scott. Natural*. 8: 87 (1887)
Vicia L. (*Fabaceae*) Kahramanmaraş (Bahcecioglu ve ark., 2006)
Vicia angustifolia L. Adana (Bremer ve ark., 1952; Gobelez, 1964)

4. Tartışma ve Sonuç

Yapılan bu çalışma ile Türkiye’de *Ascochyta* cinsine ait 20 türün bulunduğu tespit edilmiştir. Bu türler 16 familyaya dahil 21 cins ve 25 konukçu bitki türü üzerinde bulunmaktadır.

Yaptığımız bu çalışma ile *Ascochyta* cinsinin ilk kez checklist’i yapılmıştır. Bu checklist ileride Türkiyede bu konuda yapılacak çalışmalarda yeni kayıt, yeni konukçu ve yeni türlerin belirlenmesinde bir rehber teşkil edecektir.

Referanslar

Bahcecioglu, Z. and B. Yildiz, 2005. A study on the microfungi of Sivas Province. *Turkish Journal of Botany*. 29: 23–44.
Bremer, H., H. Ismen, G. Karel, H. Ozkan and M. Özkan, 1947. Beitrage zur kenntnis der parasitischen pilze der Turkei I. *Revue de la Faculte des Sciences de I’ Universite d’ Istanbul B.* 12 (4): 307-334.
Bremer, H. Bremer, H., H. Ismen, G. Karel, H. Ozkan and M. Özkan, 1948. Beitrage zur kenntnis der parasitischen pilze der Turkei III, *Revue de la Faculte des Sciences de I’ Universite d’ Istanbul B.* 13 (1): 1-53.
Bremer, H., G. Karel, K. Bıyıköglü and F. Petrak, 1952. Beitrage zur Kenntnis der Parazitischen Pilze der Turkei. VI. *Revue de la Faculte des Sciences de I’ Universite d’ Istanbul B.* 17 (3): 259-275
Can, C., H. Özkılınç, A. Kahraman and H. Ozkan, 2007. First report of *Ascochyta rabiei* causing *Ascochyta* blight of *Cicer pinnatifidum*. *Plant Disease*. 91: 908.
Eken, C., 2003. First report of *Ascochyta fabae* on sainfoinin Turkey. *New Disease Reports*. 6: 20.

Eken, C. and I. Coruh, 2006. First report of *Ascochyta sonchi* in Turkey. *New Disease Reports*. 14: 44.
Göbelez, M., 1964. La mycoflore de Turquie 2, *Mycopathologia Applicata* 23(1): 47–64.
Hüseyin, E. And M. Yıldızbas, 2005. Some micromycetes on Oak (*Quercus*) in Karaman province of Turkey. Proceeding of the Symposium of Mycologist and Lichenologist of Baltic States, Latvia. 69-75.
Huseyinov, E. and F. Selcuk. 2001. Contribution to study of mycoflora of Turkey I. Coelomycetes of orders Melanconiales and Sphaeropsidales on forest trees and shrubs in the Black Sea coast (Rize and Trabzon Provinces). *Mikologiya Fitopatologiya*. 35(1): 28-33.
Kabaktepe, S. and Z. Bahcecioglu, 2006. Microfungi identified from the flora of Ordu province in Turkey. *Turkish Journal of Botany*. 30: 251-265.
Karel, G.A., 1958. Preliminary List of Plant Diseases in Turkey. Ayyıldız Matbaası. Ankara, 44.
Melnik, V.A., 2000. Key To The Fungi Of The Genus *Ascochyta* Lib.(*Coelomycetes*). Berlin. 379 p.
Parlak, Y. and F. Gucin, 1993. The determined of mushrooms and plant parasitic fungi around Çildir lake in Turkey. *Fırat Üniversitesi Fen ve Mühendislik Dergisi*. 5(2): 89-92.
Selçuk, F. and E. Hüseyin, 2000. New records of microfungi species for Turkey. Proceedings of the 2nd Balkan Botanical Congress, Istanbul, 337-342.
Tamer, A.U., Y. Altan and F. Gucin, 1990. Elazığ Hazar dağı bitkilerinde belirlenen parazit funguslar 10. Ulusal Biyoloji Kongresi Botanik Bildirileri Erzurum. cilt 2: 173–181.

